

V DK Zajíček děti vedeme podle **programu Začít spolu**, který je v souladu s cíli a náplní Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, vydaného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky.

Tento program se zaměřuje na **rozvíjení** těchto (v současnosti klíčových) **kompetencí u dětí:**

- **Komunikovat a spolupracovat** ve skupině.
- Rozpoznávat **problémy** a řešit je.
- Umět se **samostatně rozhodovat** a nést za svou volbu odpovědnost.
- Přijímat **změny** a vyrovnávat se s nimi.
- Být **tvůrčí** a mít představivost.
- Sdílet zájem a **odpovědnost** vůči společnosti a prostředí, ve kterém žijeme.
- Podporovat tělesný rozvoj a **zdraví** dítěte, jeho osobní spokojenost a pohodu.

Základní informace o programu Začít spolu:

Vzdělávací program „Začít spolu“ je v ČR realizován od roku 1994, v současné době je využíván v praxi desítek mateřských i základních škol. Jedná se o **mezinárodní program** (mezinárodní název tohoto programu je „**Step by Step**“), podle kterého pracují mateřské školy v sedmnácti zemích světa, kombinuje bohaté evropské tradice ve výchově malých dětí s teoretickými i praktickými postupy. V našich podmínkách jsou prvky programu „Začít spolu“ často kombinovány s „**Rámcovým vzdělávacím plánem pro předškolní zařízení**“ (RVP PV). Hlavní cíle programu „Začít spolu“ totiž umožňují v plné míře naplňovat cíle RVP PV, ale jinou pro dítě přijatelnější formou.

Program „Začít spolu“ buduje základy pro postoje, znalosti, dovednosti životně důležité pro člověka, který se bude vyrovnávat s nároky a problémy současnosti i budoucnosti, připravuje děti na to, aby se v budoucnu aktivně zajímaly o učení, uměly se samy aktivně a efektivně učit, učení je bavilo a nebylo pro ně spojeno s nadměrným stresem.

Dítěti předškolního věku je vlastní učit se na základě prožitku a zkušenosti. Rozvíjí se a učí na základě vlastní aktivity, učí se tím, co samo dělá, zkusí, v čem se aktivně uplatní a co ho baví.

Cílem pedagogického procesu je dosáhnout vysokého stupně samostatnosti dětí, individuálního získávání kompetencí, které budou schopné uplatňovat v dalším životě a vzdělávání.

Hlavní záměry programu „Začít spolu“

- Důraz na individuální přístup ke každému dítěti.
- Vedení dětí k samostatnému rozhodování – k volbě a odpovědnosti.
- Rozvíjení schopností, znalostí a dovedností dětí prostřednictvím plánované činnosti, center aktivit a pozorování.
- Důraz na účast rodiny.

Program „Začít spolu“ pomáhá dětem vytvářet vlastní porozumění:

- **Fyzikálnímu světu** – prostřednictvím činností jako měření, vážení, stavby z kostek, práce se dřevem, hraní s pískem, vodou, míchání barev atd.

- **Sociálním a kulturním informacím** – prostřednictvím her, vaření, četby příběhů, dramatických her, účasti na rodinných akcích v průběhu roku atd.
- **Logice a matematice** – měření, srovnávání, počítání, objevování ekvivalentů, logické řazení do sledu, třídění, klasifikace atd.
- **Vztahu mezi psaným a mluveným slovem** – prostřednictvím častého kontaktu s knihami, písmeny, předčítáním, vlastním „psaním“ a „čtením“, častým kreslením obrázků, poslechem pohádek, příběhů, vyjadřováním vlastních myšlenek a prožitků.

Program „Začít spolu“ podporuje u dětí:

- **Fyzický vývoj** – prostřednictvím chůze, běhu, skoků, poskoků, hodů, lezení a základními gymnastickými prvky, turistikou, sezonními činnostmi, míčovými hrami, zvládnutím překážkové dráhy na hřišti nebo zahradě atd.
- **Sociálně-emocionální vývoj** – prostřednictvím řešení sporů, vyjadřování pocitů, kontroly impulzu, vzájemné úcty a péče mezi dětmi navzájem a ve vztahu k dospělým, iniciativních počátků a následování, sdílení, péče o materiály a spolupráce s druhými atd.
- **Rozvoj inteligence** – vede děti k samostatnému myšlení, k tvořivosti, k prozkoumávání věcí do hloubky, k chápání dění na základě vlastního experimentování, pozorování a objevování atd.
- Rozvíjí **jazyk i matematicko-logické představy dětí.**

Program poskytuje dětem:

- Dostatek času na prozkoumávání prostředí.
- Příležitost učit se mnoha způsoby: vařením, kreslením, malováním, modelováním, zpěvem a tancem, diskusemi, stavěním, dramatickými hrami, činnostmi venku, prohlížením knih a časopisů, prací se dřevem, papírem, písmeny, pískem a vodou, pozorování, pokusy a objevy.
- Příležitost učit se způsobem, který vyhovuje individuálnímu stylu každého dítěte, ať již jde o rychlost, délku učení, podíl aktivity a pasivity při učení, možnost učení se činnostmi, hrou, poslechem, pozorováním, nápodobou, vlastním pokusem a omylem, metodou přirozených následků – poskytuje klidné a bezpečné místo, kde mohou prozkoumávat své pocity, dopouštět se chyb, napravovat je a řešit konflikty.
- Příležitost vybírat si, kterých činností se chtějí účastnit.
- Místo, kde mohou veřejně vystavit svou práci.
- Ocenění a pozitivní hodnocení osobní aktivity dítěte.

Centra aktivit

Jedním z hlavních prvků programu „Začít spolu“ je vytvoření podnětného prostředí. Rozčleněním prostoru ve třídě na menší koutky vznikají tzv. centra aktivit, kde děti mají k dispozici materiály a pomůcky, vše dostupné a použitelné tak, aby poskytovaly dostatek možností pro individuální a skupinovou práci.

Příklady center aktivit: Domácnost, Kostky, Manipulační a stolní hry, Knihy a písmena, Ateliér, Hudba, Dramatika, Pokusy a objevy, Písek a voda

Spolupráce s rodiči

Spolupráce s rodinou je dalším ze základních stavebních kamenů tohoto programu. „Začít spolu“ je program otevřený a vychází z předpokladu, že při výchově dětí má rodina primární a nezastupitelnou roli.

Spolupráce rodiny má často neformální charakter, může se jednat např. o zapojení rodičů do činností ve třídě, průběžné individuální konzultace pedagoga s rodiči, spoluúčast na tvorbě individuálních plánů pro děti, pomoc při pořádání akcí pro děti atd.

Centra aktivit v DK Zajíček

Domácnost

V tomto centru probíhají především napodobovací a námětové hry z oblasti rodinného života (vaření, příprava stolu, pokrmů, žehlení, péče o miminka, nakupování ad.).

Kostky

Stejně jako při jiných hrách i při hře s kostkami děti procházejí různými fázemi učení. Učí se chápat výšku a váhu, rozpoznávat tvary, spolupracovat, zlepšovat koordinaci oko – ruka. Děti zde pracují s kostkami dřevěnými, pěnovými, plastovými, a to různých tvarů a barev, se stavebnicemi, autíčky, sezónními „pomůckami“ jako kaštiny ad.

Vláčky

Malý koutek vyčleněný z centra Kostek, kde si děti staví železnici, silnice, města ad. především z dřevěných kostek.

Manipulační a stolní hry

V tomto centru procvičují děti jemnou motoriku, pracují s malými předměty. Patří sem skládání puzzlí, jednoduché stolní individuální i skupinové hry (domino, pexeso ad.). Také např. přebírání, třídění, navlékání různých materiálů.

Knihy a písmena

Centrum je vybaveno polštáři pro vytvoření útulného a pohodlného koutku. Děti si zde čtou, prohlíží knížky, poslouchají pohádky, kreslí, píšou, pracují s tiskátky ad.

Ateliér

Výtvarné činnosti poskytují dětem radost, vzruch a uspokojení. Podporují tvořivost, zvědavost, představivost a činorodost. Děti zde malují, kreslí, lepí, stříhají, modelují, pracují s nejrůznějšími druhy barev, hmoty, materiálů ad.

Písek a voda

Je umístěno v horní koupelně. S tímto přirozeným, hmatově zajímavým materiálem mohou děti pracovat nejen sezónně, ale po celý rok.

Hudba

Toto centrum otevíráme při společných aktivitách u klavíru. Zpíváme, hrajeme na různé rytmicko-melodické nástroje, hrajeme pohybové, rytmické hry ad.

Připravovaná centra: Dramatika, Pokusy a objevy